

Výroční zpráva 2024

Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky

Obsah

Úvodní slovo předsedy SKIP	1
SKIP a jeho lidé	3
Projekty a mediální aktivity	4
Vzdělávací akce a aktivity SKIP	7
Oceňování	12
Mezinárodní spolupráce	15
Regiony a odborné orgány	19

Úvodní slovo předsedy SKIP

V roce 2024 prožívaly knihovny a celá společnost náročné období, kdy na Ukrajině již třetím rokem probíhal válečný konflikt. **Nadace VIA vyhlásila pro knihovny grant – Z Ukrajiny mezi nás: nová práce v nové zemi.** Šlo o výzvu na podporu projektů, které povedou ke zvyšování kompetencí ukrajinských uprchlíků na trhu práce v ČR. Skautská nadace Jaroslava Foglara vypsala sbírku na překlad Foglarovy knihy Záhada hlavolamu a **SKIP v květnu pomáhal s její distribucí do knihoven**, kam chodí ukrajinské děti. **Klub tvořivých knihovníků SKIP** vydal v červnu další číslo elektronického časopisu Malý tvořivec – Léto 2024. Tentokrát bylo číslo (o rozsahu 15 stran) opět k dispozici ve třech jazycích – v češtině, ukrajinštině a angličtině – a díky tomu nabízí širší možnosti využití. V srpnu jsme ve spolupráci s UNICEF Refugee Response Office in the Czech Republic knihovny informovali o aktivitách souvisejících se vzděláváním ukrajinských uprchlických dětí. **SKIP navázal spolupráci s Ukrajinskou knihovnickou asociací** a přijal výzvu předsedkyně Ukrajinské knihovnické asociace Oksany Bruy, která se týká možného zapojení do komunikační kampaně podporující aktivity ukrajinských knihoven v rámci sociálního dialogu, podpory ohrožených komunit. Chci věřit, že tato spolupráce s ukrajinskými knihovnami bude v roce 2025 již probíhat v mírovém režimu.

Demokracie ovšem není ohrožena pouze na Ukrajině, ale i u našich nejbližších sousedů – na Slovensku. V lednu loňského roku nás oslovil předseda Slovenské asociace knihoven Ing. Ondřej Látka, Ph.D., aby spolupráce našich spolků byla intenzivnější a navrhl společné setkání zástupců obou spolků v Brně. Jednání proběhlo 24. dubna v Knihovně Jiřího Mahena a se slovenskými kolegy jsme se domluvili na společných projektech, vzájemné výměně odborníků pro vzdělávací akce a na oboustranné participaci na knihovnických konferencích. První společnou akcí byla **říjnová konference Knihovny ve světě dezinformací ve spolupráci s Národní knihovnou ČR**. Kolegové ze Slovenské asociace knihoven účastníky informovali o celoslovenské kampani Knihovny ve světě dezinformací a o implementaci evropské legislativy proti šíření dezinformací na Slovensku a ověřování faktů v knihovnické praxi. Pavel Lacko ze společnosti Demagog.sk přiblížil českým účastníkům složitou politickou a společenskou situaci na Slovensku a vyzval je, aby si v nadcházejících parlamentních volbách zvolili ty politické zástupce, kteří budou bránit demokratické hodnoty v současném složitém světě.

Připojuji se k této výzvě slovenských kolegů. **I v nadcházejícím roce by knihovny měly stát na straně demokracie, vzájemné spolupráce a sounáležitosti, a potvrdit tak svou pozici demokratických institucí, kterých je ve společnosti stále více třeba.** SKIP chce knihovnám na této cestě co nejvíce pomáhat.

Mgr. Roman Giebisch, Ph.D.

předseda SKIP

SKIP a jeho lidé

I nadále platí, že SKIP je největší profesní organizací knihovníků a informačních pracovníků v republice. V roce 2024 se opět zvýšil počet jeho institucionálních členů; počet individuálních členů lehce poklesl. Tento deficit se však opět vyrovnal hned počátkem r. 2025.

- Počet členů SKIP v r. 2024: **2 144**
 - o Počet členů individuálních: **1 074**
 - o Počet členů institucionálních: **1 070**
- Přírůstek členů za rok 2024 celkem: **61**
 - o Přírůstek v r. 2024 individuálních: **22**
 - o Přírůstek v r. 2024 institucionálních: **83**

Nárůst počtu institucionálních členů svědčí o tom, že význam SKIP si uvědomuje stále větší počet knihoven a informačních institucí a že se chtějí stále více zapojovat do aktivit, které pro ně SKIP připravuje, což vypovídá o jejich smysluplnosti a atraktivitě.

Pokud jde o individuální členství, SKIP intenzivně hledá další cesty, jak oslovovat nové zájemce o členství. Počáteční čísla roku 2025 se zdají být signálem pozitivní změny a výsledků tohoto úsilí.

Přesto získávání nových členů zůstává pro SKIP i do budoucna jednou ze základních priorit.

SKIP nadále pracuje na základě regionální struktury; tvoří jej 10 regionů, blíže viz [web SKIP](#).

V jeho čele stojí výkonný výbor, vedený desetičlenným předsednictvem.

Nejvyšším orgánem SKIP je Valná hromada.

Projekty a mediální aktivity

SKIP je nositelem celé řady projektů. Zmíníme zde ty nejúspěšnější z roku 2024.

V roce 2024 proběhl již **24. ročník Noci s Andersenem**, největší a mediálně nejznámější aktivity SKIP. V pátek 22. března se nocovalo – protože pro vysokou míru aktivit se mnohde úplně nedá mluvit o spaní – na více než 1 750 místech naší planety a noční čtení pohádek si užilo opět více než 100 000 dětí i dospělých! Noční pohádkové dobrodružství prožily jako vždy děti nejen v České republice, ale také na Slovensku, v Polsku, Srbsku, Slovinsku, Velké Británii, Německu, USA, Francii, Itálii, Bulharsku, Turecku, Švýcarsku, Chorvatsku a v řadě dalších zemí po celém světě. Nocovalo se v knihovnách obecních, místních, městských

Obrázek 1: Noc s Andersenem v MěK Valašské Meziříčí

i krajských, v Českých školách bez hranic, ale také na stovkách jiných škol všeho druhu včetně soukromých, Montessori, Waldorfských, praktických, církevních, středních všeobecných i odborných, jakož i učilišť; nocovalo se v dětských domovech i domech dětí, v rodinných skupinách, střediscích volného času, klubech, komunitních centrech, muzeích, galeriích, dětských odděleních nemocnic, azylových domech, v Domově kněžny Anny (domov seniorů), v Knihotoči, v knihkupectvích, zoologických zahradách, u hasičů, pionýrů, skautů... Tam všude se připojili a přichystali úžasné odpolední, podvečerní, večerní i noční programy pro děti k podpoře dětského čtení. Pozdrav nocujícím dětem zaslal mimo mnohé další také prezident ČR Petr Pavel; pustit si jej můžete na [Facebooku Městské knihovny Nymburk](#).

Zatímco Noc s Andersenem má za sebou čtvrt století, další z úspěšných mediálních projektů **Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka** v roce 2024 dovršil „teprve“ 16. rok. Projektu se tentokrát zúčastnilo rekordních 650 knihoven, které předaly dětem u příležitosti dosažení základní čtenářské dovednosti 55 000 originálních, pro projekt vzniklých knížek Kouzelné Brýle autorky Zuzany Pospíšilové a ilustrátorky Ivety Autratové. Na slavnostních ceremoniálech byly děti za přítomnosti členů rodiny, učitelů a knihovníků, ale také zřizovatelů knihoven a škol a představitelů měst a obcí, zároveň oficiálně pasovány na čtenáře. Pro řadu z nich jde vždy o mimořádný zážitek.

Záštitu ministra kultury získal i v roce 2024 další projekt SKIP věnovaný podpoře čtenářské gramotnosti, a to projekt **S knížkou do života** (Bookstart). Jde o projekt mnohem mladší, který má za sebou teprve 7 let, ale stejně jako kdysi Noc s Andersenem, se úspěšně rozrůstá a šíří republikou. Již více než 400 knihoven rozdalo dalším 15 000 rodin s předškolními dětmi motivační knižní sady a následně pro ně uspořádalo kolem 1 500 akcí k podpoře čtenářské

Obrázek 2: Bookstart v Kulturním centru Lanškroun

gramotnosti dětí, čtenářství rozvoje komunikace v rodině. Sady i aktivity jsou přizpůsobeny a zpřístupňovány i dětem se zrakovým a sluchovým znevýhodněním. A opět vzrostla i podpora veřejné správy; v roce 2024 projekt významně podpořilo 5 krajů a samozřejmě stovky obcí, pro následující rok navíc předběžně přislíbily svou podporu další dva kraje. Inspirací pro ně byla například i mezinárodní konference, kterou SKIP k projektu uspořádal v roce 2024.

Čtenářskou gramotnost a čtenářství nemladších/mladé generace považuje SKIP stále za stěžejní poslání veřejných knihoven a podporoval je v uplynulém roce mnoha cestami, mimo jiné např. podporou **časopisu IMPULSY** a samozřejmě také medializací celé problematiky.

SKIP je ostatně největším propagátorem oboru v médiích i společnosti. Kromě zmíněné Noci s Andersenem, o níž pravidelně informují české televize, několikahodinový pořad jí věnuje Český rozhlas, informace o ní přinášejí další tištěné i elektronické zdroje, stala se tradicí propagace projektu **Čtenář roku**, a to při jeho každoročním propojení s udělováním cen za literaturu Magnesia Litera v České televizi. **V roce 2024 byl „největší“ čtenář vybírán právě z řad těch nejmenších.** A protože týž rok bylo završeno první šestileté období projektu S knížkou do života (Bookstart), jehož první účastníci dovršili věk šesti let, bylo rozhodnuto, že Čtenářem roku se stane právě účastník projektu, který je registrovaným čtenářem knihovny a navštěvoval pravidelně a často jak projektové akce, tak knihovnu jako čtenář. A tak se Čtenářem, přesněji řečeno **Čtenářkou roku 2024 stala Magdalena Žáčková**, čtenářka Městské knihovny Louny. Je účastnicí programů lounské knihovny pro nejmenší, zejména právě projektu S knížkou do života (Bookstart), kam „docházela“ od svých deseti měsíců; byla v knihovně už více než stokrát (!) a všechny okouzluje svou láskou ke knihám. V knihovně se účastní i dalších programů, jako je Noc s Andersenem, Den pro dětskou knihu apod.

Den pro dětskou knihu je mediální aktivitou závěru roku. V r. 2024 proběhl 30. listopadu, tentokrát ve spolupráci s Nakladatelstvím CREW, které připravilo Manga Den s nejznámější a nejúspěšnější mangou na světě – One Piece. Akce byla podpořena množstvím propagačních materiálů, soutěží s odměnami, informační výstavou o historii a zajímavostech japonské mangy, přednáškami atd. Akce se účastnily desítky knihoven po celé ČR.

Obrázek 3: Den pro dětskou knihu v Knihovně města Plzně

Úspěšně se rozrůstá rovněž projekt Lovci perel, který vznikl v regionu 08 Východní Čechy a rozšířil se do celé republiky, takže lze bez pochyb hovořit o projektu celorepublikovém. Perly (knihy) se loví již ve více než 430 knihovnách, spolupracuje téměř 250 škol a zapojuje se více než 10 400 čtenářů – a všechny tyto ukazatele trvale rostou... I tento projekt je zaměřen na podporu čtenářství a má velký ohlas nejen v knihovnách, ale i ve školách a rodinách.

Přestože děti jsou důležitou cílovou skupinou veřejných knihoven, SKIP zaměřuje své mediální aktivity samozřejmě i na další generace či skupiny. V roce 2024 opět proběhl již zmiňovaný pravidelný a tradiční **Březen – měsíc čtenářů** s mottem *S knížkou do života – životem s knihou* a také **Týden knihoven** s mottem *Životem s knihou*, v němž probíhala propagace čtení a knih novými formami, právě v duchu podpory a propagace tématu digitálních služeb knihoven a digitální gramotnosti. Záštitu Týdnu knihoven poskytl Svaz měst a obcí ČR. Tradičně byl součástí Týdne slavnostní ceremoniál vyhlášení a předávání státní ceny **Knihovna roku**, kterou uděluje ministr kultury ČR a jejímž smyslem je ocenit dlouhodobé zásluhy o rozvoj knihovnictví v obcích nebo mimořádný přínos k rozvoji knihovnických a informačních služeb. Při této příležitosti je udělena rovněž cena Městská knihovna roku, kterou od roku 2009 uděluje SKIP s cílem ocenit nejlepší knihovny provozované či zřizované městy a motivovat je k rozšíření a zkvalitnění veřejných knihovnických a informačních služeb. Do obou zmiňovaných projektů (Březen – měsíc čtenářů a Týden knihoven) se opět podařilo zapojit stovky knihoven. SKIP je podpořil mimo jiné poskytnutím inspiračních zdrojů, propagačními materiály, např. plakáty, propagací a medializací projektů atd.

Vzdělávací akce a aktivity SKIP

Celoživotní vzdělávání v oboru je trvale jednou z priorit SKIP. Kterou se daří úspěšně naplňovat. Rok 2024 však byl, pokud se jedná o vzdělávací aktivity SKIP, poněkud výjimečný. Výzva MK ČR v rámci Národního plánu obnovy byla v roce 2024 zaměřena na 3 hlavní tematické oblasti (management, ekonomika a digitalizace) a určena pracovníkům v oblasti kultury. Projekt celoživotního vzdělávání pracovníků knihoven měl název **Rozvoj kompetencí – Vzdělávací aktivity pro pracovníce a pracovníky kreativního a kulturního sektoru (KKS)**. Cílem bylo zajištění obnovy kulturního a kreativního sektoru prostřednictvím rozvoje lidského kapitálu. Záměrem bylo vytvořit stabilnější pracovní prostředí v kulturním a kreativním sektoru. Cílovou skupinou této výzvy byli pracovníci KKS rozvíjející své znalosti a dovednosti ve vybraných oblastech. Knihovny tak nepřipravovaly vzdělávací projekty pouze pro své pracovníky, ale nabídly různé kurzy i pro potřebu dalších kulturních a kreativních institucí v rámci kraje – muzea, galerie, divadla, orchestry atd. Většina krajských knihoven zjistila předem zájem o připravované vzdělávací aktivity a zajistila jejich realizaci (více na [Vzdělávání krajských knihoven s podporou Národního plánu obnovy](#)). Šlo o masivní vzdělávání, jehož se samozřejmě účastnilo i velké množství pracovníků knihoven. Z tohoto důvodu byla řada původně zamýšlených vzdělávacích aktivit SKIP silně redukována.

Přesto SKIP připravil a zorganizoval nezanedbatelné množství akcí, bylo jich více než 110, a podstatná část byla opět akcí vzdělávacích, orientovaných na jiné oblasti než zmíněná výzva NPO. Šlo o akce tradiční i nové, využívající moderní technologie i klasické formy a metody. Velká část byla zaměřena na vzdělávání pracovníků knihoven, ale část byla určena široké veřejnosti, dospělým i dětem, mladým i seniorům.

Základem bylo **16 projektů podporovaných Ministerstvem kultury ČR v rámci dotačního titulu Knihovna 21. století**, kterých se zúčastnilo 526 osob. Za jejich podporu MK ČR děkujeme.

K nejúspěšnějším akcím roku 2024 tradičně patřily: seminář **Co venkovské knihovny umějí a mohou XX**, **Knihovnická dílna 2024**, konference **Archivy, knihovny a muzea v digitálním světě 2024**, **X. Workshop pro pracovníky metodických oddělení**, soutěžní přehlídka mimořádných programů pro děti **OKnA** s doplňkovými workshopy a v neposlední řadě také mezinárodní konference **S knížkou do života (Bookstart): přínos pro rodinu, komunitu a společnost**, kde kromě českých přednášejících vystoupili také lektori z Velké Británie, Polska a Německa (konference proběhla v prostorách Senátu PČR). V rámci projektu **S knížkou do života** byly ostatně zorganizovány další tři semináře, jeden webinář a projekt byl prezentován na dalších konferencích i jednáních např. s veřejnou správou.

Vzdělávací akce probíhaly především na půdě jednotlivých regionálních organizací, ale samozřejmě také odborných sekcí, především pak Sekce veřejných knihoven, Klubu dětských knihoven, Sekce trenérů paměti, Klubu tvořivých knihovníků, Mladého SKIPu či organizační skupiny projektu S knížkou do života (Bookstart).

Regionálním „přeborníkem“ v této oblasti je organizace **01 Praha, která připravila pro své členy i zájemce z jiných regionů pestrou nabídku 30 akcí** (semináře a workshopy, webináře, zájezdy, návštěvy výstav a divadelních představení, exkurze v knihovnách, literární procházky aj.). Jmenujme např. webinář **Obrázky z internetu a autorské právo**, který byl pro velký zájem streamován, dílnu **Standardy a technologie propojených otevřených dat** či další díly dlouhodobého projektu **Představujeme knihovny**. **Středočeši (region 02) se sešli např. na Pavučině sdílení – AI v knihovnách v NPMK. Jihočeši (region 03) nezapomněli mimo jiné na své tradiční a oblíbené akce Literární Šumava (ve Vodňanech) a Malé podzimní setkání (v Benešově nad Černou), a to i přesto, že na akce tentokrát nedostali žádnou dotaci. Region 04 (Plzeňský kraj) pokračoval již 4 dílem v projektu „Jeden o druhém“, v němž představuje pracovníkům knihoven i veřejnosti regionální autory krátkými medailony na YouTube (2 literáti se představují navzájem na základě dojmů a poznatků z přečtených knih svého partnerského účastníka). Ale připravil také odbornou exkurzi do Provinzialbibliothek Amberg, veřejné vědecké knihovny, a Centra Bavaria Bohemia v Schönsee. Liberečtí (region 07) zorganizovali Knihovnickou dílnu na téma péče o duševní zdraví v digitální době. Východočeský region připravil mimo jiné přednášku Dějiny písma a dalších znaků (Od pravěku po Řecko), v rámci klubka KDK například setkání na téma Kyberšikana a youtubeři či divadlo Kamishibai a také neuvěřitelných 12 vzdělávacích akcí pro knihovnické seniory (!). V Knihovně J. Mahena se v březnu konala celostátní konference Spolupráce knihoven a škol, jejímž pořadatelem byl SKIP ČR spolu s KJM. Region 09 Velká Morava také např. dlouhodobě podporuje komunitní aktivity zaměřené na propagaci čtení a podporu čtenářství nejmenších knihoven – letos to bylo 19 projektů! Pro „děckaře“ zde vychází inspirativní časopis Impulsy, do rutinního provozu byla spuštěna napjatě Databanka vzdělávacích programů pro děti. Také v druhém moravském regionu (10 – Severomoravského**

Obrázek 4: Konference Spolupráce knihoven a škol 2024

a Olomouckého kraje) byly podpořeny projekty malých knihoven a zároveň uspořádány zajímavé semináře zejména pro pracovníky z odd. pro děti, např. **Současná literatura pro děti a její vliv na rozvoj čtenářství XIII.** – Nekonečné možnosti fantasy nebo (nejen) Tichý svět věnovaný práci s osobami se sluchovým handicapem. Vzdělávací akce samozřejmě probíhaly i v ostatních regionech.

Nedílnou součástí i cílem všech akcí je také vzájemné sdílení, inspirace, přenos zkušeností, navazování kontaktů a společné řešení aktuálních problémů. Součástí vzdělávacích aktivit SKIP je proto také řada studijních zájezdů jednak v rámci ČR, jednak zahraničních s cílem hledání inspirací, evropské, meziregionální i bilaterální spolupráce a opět sdílení zkušeností. **Zájezdů bylo zorganizováno celkem 5 zahraničních**, hlavně po partnerském Německu. Exkurze (studijní zájezdy) po českých knihovnách nelze ani přesně spočítat, protože mnohé jednotlivé regionální akce se konají na různých místech regionu právě s cílem umožnit návštěvu dalších knihoven, běžná jsou meziregionální účasti na akcích apod.

Vzdělávacích akcí se zúčastnily tisíce knihovníků různých specializací, neboť jejich tematické zaměření, jak je patrné i z uvedených příkladů, bylo velmi široké. Bližší informace lze nalézt na webových stránkách [jednotlivých regionů](#).

Významnými vzdělavateli jsou také odborné sekce, zejména Klub dětských knihoven, který pořádá na regionální i celostátní úrovni několik desítek vzdělávacích akcí a již zmiňovanou přehlídku OKnA, Sekce vzdělávání, Mladý SKIP či Klub tvořivých knihovníků, Sekce knihovníků – trenérů paměti a také organizační skupiny projektu S knížkou do života (Bookstart).

Obrázek 5: OKnA 2024

Činnost většiny těchto odborných orgánů ovšem významně zasahuje i do vzdělávání širší veřejnosti, ať už organizovanými akcemi či prostřednictvím vzdělávacích aktivit jednotlivých členů sekcí. Velmi výrazné je to např. u Sekce knihovníků – trenérů paměti, kde v r. 2024 proběhlo celkem 1 404 živých akcí, kterých se zúčastnilo 21 760 osob, a v on-line prostředí dalších 85 lekcí, jichž se zúčastnilo 970 osob. Stejně členové Klubu tvořivých knihovníků jsou vedle vzdělávacích akcí interních, pro knihovníky, také realizátory mnoha desítek dílen pro veřejnost se stovkami návštěvníků. Tisíce akcí pro rodiče s dětmi předškolního věku v rámci projektu Bookstart představují hravé, ale přesto jednoznačně vzdělávací aktivity jak pro děti, tak pro rodiče, kteří se zde učí, jak pracovat s knihou a podporovat čtenářství svých ratolestí. Mladý SKIP svými podcasty a rozhovory zdaleka neinformuje či nevzdělává pouze knihovnickou obec. A tak by bylo možné pokračovat. Z uvedeného vyplývá, že vzdělávací – a jistě i společenský – dopad aktivit, které pořádá, iniciuje, metodicky usměrňuje SKIP a jeho orgány, je ještě mnohem významnější a širší, než by se mohlo zdát na první pohled. Že je tato práce pozitivně přijímána, dokumentují např. záštity, které některým akcím a projektům SKIP poskytly v r. 2024 významné osobnosti veřejného života: např. Noci s Andersenem prezident republiky, projektu S knížkou do života (Bookstart) ministr kultury aj., nebo také získaná ocenění, např. Biblioteca inspirans pro Mladý SKIP.

Obrázek 6: Biblioteca inspirans pro Mladý SKIP

Pro bližší představu nabízíme výroční zprávy jednotlivých odborných sekcí na webu <https://www.skipcr.cz/odborne-organy>

Obligátne také připomínáme, že SKIP nezapomíná ani na „své“ seniory. Mimo to, že řada z nich stále pomáhá např. v knihovnách v místě svého bydliště či nadále vede malé obecní knihovny, mnohé, kteří jsou již opravdu na odpočinku i nadále zajímá vývoj v oboru. Proto je každoročně pořádáno **Setkání seniorů s odborným i společenským programem**. V r. 2024 proběhlo s velkým ohlasem v regionu 11, konkrétně v Krajské knihovně Karlovy Vary a Městské knihovně Chodov. V některých regionech jsou senioři sami velmi aktivními členy SKIP. Kromě již zmíněného regionu 08 – Východní Čechy, jejíž Klub seniorů se setkává téměř každý měsíc (v r. 2024 to bylo 12 akcí), jsou to mimo jiné regiony 04 a 10, které se specificky věnovaly knihovnickým seniorům.

Obrázek 7: Setkání knihovnických seniorů v Karlových Varech

Oceňování

Vážíme si dobré práce.

SKIP jako jeden z čelných představitelů oboru si velmi cení a váží těch, kdo svůj život spojili s dobrou prací pro obor. Proto hledá každou vhodnou příležitost k oceňování mimořádných zásluh institucí (malých i větších knihoven) i jednotlivců, knihovníků a informačních pracovníků i lidí mimo obor, mladých i zkušenějších. Členství ve SKIP pak zdaleka není nutnou podmínkou.

Každoročně je např. udělována cena MARK mladým kolegům ve věku do 35 let, včetně studentů oboru, za jejich mimořádný přínos oboru. Nejínak tomu bylo v r. 2024. **Cena MARK byla udělena Bc. Michalu Jokešovi** za aktivity související s řemeslnou dílnou DOK 16 Městské knihovny v Praze a za koncepci rozvoje kreativních center MKP. Jako příklad uvedme jeho bibliolod', tedy první pražskou kniholod' kotvící naproti dílně DOK16, kde Michal pracuje na pozici vedoucího. Stál také u zrodu řady úspěšných a atraktivních akcí a aktivit, které představují nové služby knihoven, mají jak komunitní, tak vzdělávací rozměr a jsou velmi pozitivně reflektovány veřejností. O své zkušenosti se navíc ochotně dělí s kolegy, např. na konferencích napříč republikou.

Obrázek 8: Michal Jokeš, MARK 2024

Není samozřejmě zdaleka sám. V jednotlivých krajích republiky byli oceněni další neméně zajímaví a tvůrčí mladí lidé, kteří jsou nadějí oboru, [krajským MARKem](#).

Již poctřnácté byl udělen také prestižní titul **Městská knihovna roku**. V této soutěži oceňuje SKIP nejlepší knihovny v republice provozované/zřizované městy, a motivuje je tak k rozšiřování a zkvalitňování knihovnických a informačních služeb. **Titul v r. 2024 získala Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk**, p.o. Knihovna poskytuje samozřejmě všechny základní knihovnické a informační služby, ale zajišťuje také kulturní, vzdělávací a společenské akce pro všechny věkové skupiny obyvatel města Šumperku, ale také pro knihovny regionu. Jde zejména o akce na podporu čtenářství, propagace regionálních tvůrců a komunitní spolupráce obyvatel, vzdělávací semináře a cykly přednášek, autorská čtení a besedy, koncerty i výstavy. Knihovna zviditelňuje svými aktivitami i historii místa, spolupracuje

s Pamětí národa; zapojuje se do všech celostátních akcí a kampaní, především do akcí SKIP. Realizuje však i jedinečné akce, jako je např. podzimní literární a filmový festival Město čte knihu a letní literární festival Kniha v lázni, kde se jí daří zapojovat opravdu snad všechny segmenty města. Kooperace a partnerství je ostatně její velkou devizou. Spolupracuje úzce se školami i dalšími partnery ve městě a regionu či s polskými knihovnami v Nyse a Glucholazech. Věnuje se také handicapovaným spoluobčanům, spolupracuje s Centrem sociálních služeb Pomněnka a Sjednocenou organizací nevidomých a slabozrakých ČR; připomeňme, že je držitelkou certifikátu Handicap Friendly, který uděluje SKIP.

Obrázek 9: Městská knihovna roku 2024

Obrázek 10: Knihovna roku 2024

Vedle zmíněné soutěže Městská knihovna roku spolupracoval SKIP jako obvykle i při realizaci soutěže Knihovna roku, která je vyhlašována Ministerstvem kultury ČR, a to jmenovitě prostřednictvím svých „komisařů“ – především v regionálních kolech soutěže.

SKIP také uděluje například Cenu českých knihovníků, která je však obvykle udělována v tříletém intervalu, což konkrétně v nejbližší době znamená rok 2025.

Každoročně však bývají udělována různá ocenění v jednotlivých regionech knihovnám i jednotlivcům. I pokud tato ocenění udělují různé subjekty veřejné správy, případně krajské knihovny, bývají regionální organizace spolupořadateli, spoluorganizátory či participanty v různé míře. V některých regionech jsou však udělována i speciální ocenění SKIP, např. Pražský knihovník/knihovnice (region Praha) či Papilio bibliothecalis (Středočeský region), Velkomoravský knihovník (region Velká Morava), DRAK (region Drsný Sever) ad. Podrobnější aktuální informace lze nalézt ve výročních zprávách jednotlivých regionů na <https://www.skipcr.cz/oceneni/regionalni-oceneni>

Mezinárodní spolupráce

V partnerství a spolupráci je síla – toho si je SKIP vědom i na mezinárodní úrovni. Mezinárodní spolupráce poskytuje příležitosti k získávání důležitých informací o nových trendech v oboru, a má tak mimořádný význam pro zvyšování úrovně knihovnické a informační práce. Důležité je rozvíjení institucionálních i individuálních kontaktů, které probíhá především díky účasti zástupců SKIP v odborných orgánech mezinárodních organizací, na mezinárodních akcích, ve společných projektech atd. SKIP proto věnuje této spolupráci velkou pozornost.

IFLA (Mezinárodní federace knihovnických asociací a institucí)

Rozhodujícím mezinárodním oborovým subjektem je IFLA, v jejíchž odborných orgánech se členové aktivně účastní tvorby programových dokumentů, stanovení priorit a podílejí se na plnění zásadních úkolů. SKIP je v současnosti členem čtyř odborných sekcí IFLA.

Pokračovala především intenzivní **činnost zástupkyně SKIP v Sekci pro veřejné knihovny IFLA** (zvolena do sekce v roce 2021). Sekce se na čtyřech on-line setkáních věnovala připomínkování knihovnických trendů a strategie na další období, propagaci dokumentu **Manifest veřejných knihoven**, soutěži o nejlepší světovou knihovnu roku a nově též tématu demokracie v knihovnách. Fyzicky se sekce setkala v nejlepší knihovně roku 2023 (Biblioteca Gabriel García Márquez) v Barceloně a následně se v zde účastnila mezinárodní konference Culture, knowledge and community; jeden z bloků, věnovaný právě demokracii v knihovnách, sekce připravila a realizovala. Blíže o činnosti sekce viz <https://www.ifla.org/units/public-libraries/>.

V roce 2024 se místo kongresu IFLA uskutečnil na přelomu září a října v australském Brisbane tzv. **IFLA Information Futures Summit**. Šlo o nový, dynamičtější formát celosvětové akce. Za SKIP se zúčastnila právě naše kolegyně ze Sekce pro veřejné knihovny, L. Prucková. Summit byl zaměřen na roli informací a knihoven v budoucnu a akcentoval témata umělé inteligence, udržitelnosti, leadershipu a spolupráce. Byla zde představena i nová Strategie IFLA 2024-2029, která je také přeložena do češtiny. Dále zde byl schválen další důležitý dokument, a to aktualizovaný IFLA Trend Report.

Obrázek 11: IFLA Summit: Lenka Prucková s prezidentkou IFLA Vicki McDonald

Prostřednictvím elektronické konference IFLA byly i v roce 2024 distribuovány informace o nově vydaných číslech časopisu (pracovních listů) Malý tvořivec, který připravuje Klub tvořivých knihovníků SKIP v češtině, ukrajinštině a angličtině. Časopis má pozitivní odezvu zejména v okolních zemích.

EBLIDA (Evropská kancelář knihovnických, informačních a dokumentačních sdružení)

Organizace zaměřená především na problematiku autorského práva a jeho uplatňování v knihovnách a na oblast knihovní legislativy na úrovni evropské i jednotlivých členských států EU.

I zde pokračovalo členství zástupců SKIP v pracovních skupinách, konkrétně v pracovní skupině ELSIA (udržitelnost a cíle SDG) a skupině LIBLEG (knihovnická legislativa).

V roce 2024 se zástupkyně SKIP, Mgr. Lenka Maixnerová a Mgr. Vladana Pillerová (zástupce v NAPLE), zúčastnily 8.-10. dubna pravidelné konference a valné hromady EBLIDA / NAPLE v Lisabonu. Konference byla tematicky zaměřena na budoucnost a kompetence zaměstnanců knihoven.

Na konci roku pak proběhla on-line konzultace zástupců SKIP s novou předsedkyní EBLIDA Ernou Winters. Cílem bylo shromáždit podněty od členských asociací pro novou strategii EBLIDA. SKIP byl zároveň informován o novém projektu ELAN.

Fórum NAPLE (National Authorities on Public Libraries in Europe) je mezinárodní nevládní asociace, která sdružuje představitele národních knihovnických autorit (národní knihovny, spolky, ministerstva).

Každoročně se uskutečňuje několik on-line setkání členů a jedno fyzického setkání při příležitosti konference EBLIDA/NAPLE (viz výše). Na jednáních se řeší aktuální témata v knihovnách napříč Evropou (národní strategie, programy na podporu čtenářství apod.). Při NAPLE funguje pracovní skupina věnující se problematice e-knih ve veřejných knihovnách. V roce 2024 proběhly dvě online schůzky, na kterých proběhla diskuse o situaci v této oblasti v jednotlivých státech Evropy (včetně ČR).

Public Libraries 2030

PL 2030 je volným sdružením evropských knihoven se sídlem v Bruselu, se kterým SKIP pravidelně spolupracuje. Jedná se především o koordinaci nabídek evropských projektů českým knihovnám, šíření informací o českých knihovnách a další aktivity. V roce 2024 zorganizovala PL2030 setkání zástupců evropských knihoven v Evropském parlamentu v Bruselu (6. 11.). Za SKIP se zúčastnili R. Giebisch a V. Pillerová. Cílem bylo informovat europoslance o aktivitách knihoven a získat jejich podporu. Kromě akce v Evropském

parlamentu proběhla další setkání, kde o svých činnostech informovaly knihovnické spolky a sdružení a byly představeny projekty knihoven financované z evropských fondů.

Bilaterální spolupráce

Velmi významná je i bilaterální spolupráce SKIP s partnerskými knihovnickými asociacemi. Mezi nejbližší partnery SKIP patří asociace na Slovensku, v Německu, Polsku a Francii.

Německý knihovnický spolek BID

V rámci vzájemné smlouvy o spolupráci (podepsána v. r. 2021) se ČR stala partnerem Německa pro období 2022 až 2025 jako tzv. Land of Honour, přičemž SKIP je jednou ze čtyř knihovnických asociací, které se této spolupráce účastní. České knihovny tak měly i v r. 2024 příležitost prezentovat se na nejrůznějších knihovnických konferencích v Německu a němečtí knihovníci se opět účastnili největší oborové konference Knihovny současnosti v Olomouci. Současně probíhala spolupráce mezi jednotlivými knihovnami v České republice a Německu, stáže českých knihovníků v německých knihovnách, propagace a informace o českém knihovnictví a knihovnách v německých odborných časopisech atd.

Čeští knihovníci se účastnili také německého **knihovnického kongresu BiblioCon** (Hamburk, červen 2024), tedy největší německé knihovnické konference s účastí několika tisíců expertů z celého Německa i zahraničí. Díky přeshraničnímu projektu Knihovna odvedle, rozvíjejícího vzájemnou oborovou spolupráci, bylo české zastoupení na konferenci hojné. Nešlo jen o prostou účast, Česko mělo své bloky a příspěvky v programu; ředitel NK ČR Tomáš Foltýn představil v úvodní sekci novou strategii rozvoje NK ČR 2024-2027, byl i jedním z mluvčích při zahájení oficiální recepce v prostorách Státní a univerzitní knihovny v Hamburku. Lenka Maixnerová (předsedkyně výboru pražské organizace SKIP) prezentovala v rámci sekce „Wikimedia und Dialog mit Forschenden“ příspěvek o otevřených datech v prostředí NK ČR a naše další plány ve spolupráci s wiki světem.

13.-18. května se v rámci česko-německého partnerství uskutečnil studijní zájezd SKIP po bavorských knihovnách s účastí 50 českých knihovnic/íků. Pravidelné studijní zájezdy po evropských knihovnách pomáhají prohloubit profesní kontakty, seznámit se s knihovnictvím dané země. Jsou pro české účastníky velmi inspirativní. V Německu byly navštíveny: Městská knihovna Augsburg, Univerzitní knihovna Augsburg, Philologicum Mnichov (dílčí knihovna Ludwigs-Maximilians Universität), Městská knihovna Motorama Mnichov, Městská knihovna Norimberk, Knihovna technické vysoké školy Georg Simon Ohm Norimberk, Městská knihovna Reutlingen, Vysokoškolská knihovna Reutlingen a EKZ Reutlingen (firma nabízející vybavení knihoven včetně katalogizace a balení knih).

Podzimní den v Bavorsku. 18. října se uskutečnilo setkání knihovnic z Plzeňského kraje s bavorskými kolegyněmi. Regionální organizace SKIP 04 (Plzeňský kraj) uspořádala ve spolupráci s Provinzialbibliothek Amberg odbornou exkurzi v této knihovně. Cesta do Bavorska byla obohacena návštěvou Schönsee, Centra Bavaria Bohemia.

11.-13. listopadu proběhlo **jednání česko-německého pracovního týmu ke knihovnické spolupráci**. Přeshraniční formou akce jsme navázali na úspěch loňské, kdy se osvědčilo místo jednání v jedné zemi a výjezd do druhé. Zázemí k zasedání tentokrát poskytla Chomutovská knihovna. Na jednání prvního dne navázaly výjezdy do Saska: Stadtbibliothek AnnabergBuchholz, Ratsschulbibliothek Zwickau, Stadtbibliothek Chemnitz, Universitätsbibliothek, Technische Universität Chemnitz.

Slovensko

SKIP uspořádal ve spolupráci se Slovenskou asociáciou knižníc (SAS) mezinárodní konferenci **Knihovny ve světě dezinformací**. Konference se uskutečnila 24. 10. 2024 v Národní knihovně ČR. Mezi přednášejícími byl předseda SAS Ing. Ondřej Latka, Ph.D. a další členové; za českou stranu přednášel např. Mgr. Ondřej Hudeček z Městské knihovny v Praze nebo Tereza Lišková z Nadace OSF.

Obrázek 12: Konference Knihovny ve světě dezinformací

Bližší informace o mezinárodních aktivitách SKIP ve výroční zprávě Komise pro zahraniční styky SKIP, případně na jejich [webových stránkách](#).

Regiony a odborné orgány

SKIP jsme my všichni.

SKIP, jak je patrné z předchozích kapitol, vystupuje jako celek při hájení oborových zájmů, vzdělávání, medializaci a propagaci knihovnických a informačních služeb či jednání s partnery apod. Jeho páteří je ale deset regionálních organizací, odpovídajících jednomu či více krajům, a ty vyvíjejí na svém území více či méně bohatou činnost v řadě oblastí – vzdělávací, společenské, marketingové aj. Jednotliví členové SKIP jsou územně příslušní k těmto regionům, kromě toho se ale mohou také sdružovat v orgánech odborných podle svých zájmů, specializací, ba dokonce i koníčků.

Velikost regionálních organizací není dána jen rozsahem regionu, ale především velikostí a aktivitou členské základny a také intenzitou a rozsahem činnosti. V těchto parametrech se samozřejmě regiony liší. Přesto všechny každoročně přispívají k dobrému jménu i dosahování společných úspěchů a cílů SKIP a v konečném důsledku i našeho oboru. Doklady o tom přinášejí i podrobné regionální výroční zprávy za rok 2024.

01 Praha

[Výroční zpráva](#)

02 Středočeský kraj

[Výroční zpráva](#)

03 Jihočeská region

[Výroční zpráva](#)

04 Plzeňský region

[Výroční zpráva](#)

06 Drsný Sever

[Výroční zpráva](#)

07 Liberecký region

[Výroční zpráva](#)

08 Východočeský region

[Výroční zpráva](#)

09 Region Velká Morava

[Výroční zpráva](#)

10 Region Moravskoslezského a Olomouckého kraje

[Výroční zpráva](#)

11 Karlovarský region

[Výroční zpráva](#)

Také odborné orgány jsou různě početné a různě aktivní; občas zanikají či vznikají nové, některé vznikají jako samostatné sekce či kluby, jiné nechtějí být autonomní a jsou raději jen „skupinou“ v širším celku. Některé čítají několik jedinců (Bezbariérové knihovny, sekce 60+, Sekce vzdělávání...), jiné tvoří desítky či stovky členů (Klub dětských knihoven, Sekce veřejných knihoven, Klub tvořivých knihovníků, Zaměstnavatelská sekce, Sekce knihovníků – trenérů paměti, ...). A opět – jsou sekce aktivní, o nichž je neustále slyšet, a jsou sekce, jejichž činnost v určitých obdobích stagnuje a probudí se třeba až s novým impulsem nebo s novou osobností.

Odborných orgánů je v současné době oficiálně 13. Jde o sedm sekcí, pět klubů a jednu komisi. Ale například Sekce veřejných knihoven má skupinu specializovanou na problematiku malých obecních knihoven nebo skupinu zabývající se dobrovolnictvím atd. Ve SKIP si prostě každý může najít „to své“. A pokud mu něco chybí, může přijít s novou iniciativou – určitě najde spřízněné duše! Co všechno dokážou odborné orgány, se dozvíte v jejich výročních zprávách.

Sekce veřejných knihoven

[Výroční zpráva](#)

Bezbariérové knihovny

[Výroční zpráva](#)

Sekce knihovníků – trenérů paměti

[Výroční zpráva](#)

Mladý SKIP

[Výroční zpráva](#)

Sekce vzdělávání

[Výroční zpráva](#)

Klub dětských knihoven

[Výroční zpráva](#)

Klub lékařských knihoven

[Výroční zpráva](#)

Klub školních knihoven

[Výroční zpráva](#)

Klub tvořivých knihovníků

[Výroční zpráva](#)

Frankofonní klub

[Výroční zpráva](#)

Komise pro zahraniční styky

[Výroční zpráva](#)

Na závěr

Ačkoli současná evropská i světová politická a ekonomická situace nevypadají příliš optimisticky a média nám přinášejí převážně varovné zprávy a reportáže, existují i dobré, pozitivní skutečnosti. Myslím, že právě výše zmíněné výsledky práce našich knihoven do této pozitivní oblasti patří. Knihovny jsou stabilními, spolehlivými a důvěryhodnými „ostrovy pozitivní deviace“ v naší společnosti. A věřím, že SKIP a jeho aktivity, jeho směřování, jeho strategie k tomu významně přispívají.

SKIP představuje soudržnost, spolupráci, partnerství, úctu i osobní přátelství, solidaritu, pomocnou ruku institucím, jedincům i společnosti; je oporou, zázemím, jistotou. Přináší inspiraci, pomáhá hledání nových cest i zdrojů, dává prostor k seberealizaci, ke vzdělávání, je pomocníkem při řešení problémů i prostorem pro sdílení a společné zážitky i radosti. To vše pro institucionální i individuální členy a v konečném důsledku – jak dokazují výsledky práce knihoven – i pro uživatele oborových služeb a veřejnost obecně.

Věřím také, že SKIP je v oboru respektovaným subjektem, koordinátorem i prosazovatelem oborových zájmů, ať už v tripartitě, na krajských úrovních či v obcích samých. Spolupráce s asociacemi subjektů veřejné správy, řídicími orgány a asociacemi jiných resortů (školských, sociálních věcí aj.), ale i z komerční sféry, to vše potvrzuje, že je tato nelehká (a občas opravdu trnitá) cesta správná.

Že nejde jen o osobní názor, potvrzuje mimo jiné i trvalý nárůst počtu individuálních i institucionálních členů či rozšiřující se počet partnerů a podpůrců. I z tohoto hlediska byl rok 2024 pro SKIP – i nás všechny – rokem dobrým.

Zásluhu na tom mají lidé, kteří SKIP tvoří; ti odvádějí fantastickou práci nad rámec svých povinností, nad rámec své pracovní doby; lidé, kterým není lhostejné, co bude s jejich knihovnou, s jejími uživateli, s jejich obcí, regionem, s jejich oborem. Mnozí z nich věnují svůj volný čas navíc práci pro regionální organizace a odborné orgány SKP, pracují v orgánech ústředních. To vše bez nároků na jinou odměnu, než je vděčnost a poděkování.

A právě to bych chtěl v závěru výroční zprávy za uplynulý rok jako každoročně upřímně a s hlubokou úctou vyjádřit. Díky patří všem funkcionářům SKIP, ale i všem individuálním členům naší organizace a také pracovníkům více než tisíce knihoven – institucionálních členů. Ti všichni tvoří velké a úspěšné společenství – Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR.

Děkuji vám, přátelé! Bez vás bych SKIP nebyl, tím, čím je!

A na závěr chceme ještě jednou poděkovat všem partnerům a sponzorům, kteří činnost SKIP v roce 2024 podpořili, zejména pak:

Asociace institucí vzdělávání dospělých

Čtení pomáhá

Firma CEIBA

Magnesia Litera

Ministerstvo kultury ČR

Nakladatelství ALBATROS

Nakladatelství CREW

Nakladatelství TRITON

Sdružení místních samospráv

Spolek pro obnovu venkova

Svaz českých knihkupců a nakladatelů

Svaz měst a obcí

Unie zaměstnavatelských svazů

Zdravá města

Svaz českých knihkupců
a nakladatelů

Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR

Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky

Národní knihovna ČR
Mariánské náměstí 190/5
110 00 Praha 1

E-mail: skip@nkp.cz

Telefon: +420 221 663 379

Web: <https://www.skipcr.cz>

